

Kailasasampariveshita Shivakshetranivarnanam

——
కైలాససమృధివేష్టిత శివక్షేత్రాణివర్ణనమ్

——
Document Information

Text title : Shivakshetrani Varnanam 2

File name : shivakShetrANivarNanam2.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | bhavAkhyah dviIyAMshaH | adhyAyaH 24 | 1-52||

Latest update : September 15, 2023

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 16, 2023

sanskritdocuments.org

కైలాససమ్పరివేష్టిత శివక్షేత్రాణివర్ణనమ్

॥ హిమావన్ప్రతి నన్దికేశ్వరప్రాక్తం కైలాససమ్పరివేష్టిత శివక్షేత్రాణివర్ణనమ్ ॥

(శివరహస్యాన్తర్గతే కైలాసదర్శనమ్ - 3)

నన్దికేశ్వరః (ఉవాచ)

ప్రాచ్యాం పశ్య నగశ్రేష్ఠ శ్రేష్ఠోఽయం ధరణీధరః ।

నిష్ఠప్తకనకాకరో నానాసురవరాశ్రయః ॥ ౨౪.౧॥

సహస్రశిఖరాపార కాన్తికాఞ్చితదిక్తటః ।

వృషస్తమ్భనిభో భాతి కైలాసాగ్రే నగోత్తమః ॥ ౨౪.౨॥

పశ్య తాన్పరిఘా(ఖా)కారాన్స్తముద్రాన్స్తనదీనదాన్ ।

పశ్య ద్వీపాన్మహాశైల సముద్రేషు విశేషతః ॥ ౨౪.౩॥

వివినావనిజాతానాం ప్రాసాదానాఞ్చ మౌలయః ।

ప్రోద్యత్పతాకారాజన్తిమణికుమ్భాగ్రశోభితాః ॥ ౨౪.౪॥

పష నీలస్తథా విన్ధ్యో మన్దరో దర్దు(ర్దు)రో నగః ।

సుమాలీ కేతుమాలశ్చ భద్రాశ్చైవ తత్రవార్షకౌ ॥ ౨౪.౫॥

రైవతశ్శతశ్రృంగశ్చ మణిబభ్రుశ్చ పిఙ్గలః ।

ఉదయశ్చక్రవాలశ్చ మైనాకోఽయం మధుర్గిరిః

(మైనాకో యమధుర్గిరిః) ॥ ౨౪.౬॥

అస్తాచలః పారియాత్రో నిషధః కన్ద(కున్ద)లాచలః ।

తదం మూర్తిరియం శైలీ మౌలికేదారలిఙ్గతః ॥ ౨౪.౭॥

త్వమత్యన్తమహాశ్శ్చైరైవపేతోఽసి మహానగ ।

త్వత్తో మానుషగణ్ణేయం నిర్గతా లిఙ్గరఙ్గితా ॥ ౨౪.౮॥

భగీరథస్య తపసా ప్లావయన్తీ చ భూతలమ్ ।

అన్యా విక్రమతో విష్ణోః పాదతో నిర్మతా నగ ॥ ౨౪.౯॥

గణ్ణాద్వారాత్ప్రతీవ్యభిం సఙ్గతా మాలవానిమే(యమ్) ।

ఇయం గర్వభరాన్తాన్తా చేశాన (ఈశేన) శశిమాలినా || ౨౪.౧౦||

జటాకోటీరనిలయాం చక్రే సా చ విసర్జితా ।

దేవైస్సమ్ప్ూర్ణితో దేవస్తాం భూమౌ పరిముక్తవాన్ || ౨౪.౧౧||

ఆనన్దకాననం ప్రాప్తా చక్రరీర్థే సరిద్వరా ।

తత్తీరే పశ్య సుభగం విశ్వేశశిఖరం మహత్ || ౨౪.౧౨||

భారతే భూమిసర్వస్వఖణ్డే వై జాహ్నవీ యతః ।

అవిముక్తం ప్రపశ్యాద్య మృతా యత్రాపునర్భవాః || ౨౪.౧౩||

విముక్తిం దాస్యతే దేవో యత్ర విశ్వేశ్వరస్వయమ్ ।

తత్పశ్చాత్పాగరప్రాన్తే కురుక్షేత్రం ప్రభాసకమ్ || ౨౪.౧౪||

రుద్రకోటిః పుష్కరఞ్చ గఙ్గాద్వారం పవిత్రకమ్ ।

పిణ్డాలకం కాలజరం (కాలజ్జారం) తాపితీరే మనోహరమ్ || ౨౪.౧౫||

యత్ర పాశుపతో యోగీ మునీనాఞ్చోపదేశితః (తా) ।

దేవదేవేన తత్రైవ పక్షైతన్మణికుమ్భకమ్ || ౨౪.౧౬||

శ్రీశైలశిఖరం పశ్య పశ్య త్ర్యమ్బకభూధరమ్ ।

క్షిప్రాతీరే(ర) మహాకాలం కామదం వైద్యనాథ(య)కమ్ || ౨౪.౧౭||

పశ్చాత్తథోత్తరాశ్చేమే కురవః పశ్య భూధర ।

తామ్రస్వర్ణ(వర్ణ)మయీ భూమిస్తత్ర ద్వీపే ఘృతోదధౌ || ౨౪.౧౮||

స హి కిమ్పురుషావాసః పురుషాస్తురగాననాః ।

శిలానదీమిమాం పశ్య తత్ప్రాన్తే కాకవక్త్రకాః (కా) || ౨౪.౧౯||

పురుషాణాం ప్రవేశోఽత్ర తావదేవ నగోత్తమ(మా) ।

మరుభూమిస్తతో ద్వీపౌ శాకక్రౌఞ్చౌ మనోరమౌ || ౨౪.౨౦||

కుశకాశౌ తతః ప్రాచ్యాం క్షీరోదేనావృతౌ నగ ।

దేవభూమిస్తతో రమ్యా దధ్యోదే పరికల్పితా || ౨౪.౨౧||

చక్రవాలో గిరిఃప్రాచ్యాం తత్ప్రాచ్యాముదయాచలః ।

పశ్చాదపిప్రపశ్యేమాం భూమిం స్వాదో(దూ)దధీవృతామ్ || ౨౪.౨౨||

స్వర్ణారం పశ్య సుభగం వరుణావాసముత్తమమ్ ।

శోణో నామ నదో విప్ర ప్రతీచ్యాం వహతే నగ || ౨౪.౨౩||

రమ్యసాలవనప్రాస్తే గన్ధర్వాణాం ప్రమోదభూః ।
 అస్తాచలావధి నగ తత్ప్రాస్తే శాల్యలీ ద్వీపః ॥ ౨౪.౨౪॥
 దక్షిణే భారతే వర్షే జమ్బూనామ నదీ స(త)దా ।
 ప్ర(యా)త్యేవ ని(వి)యతం తస్యా ద్వీపం జామ్బూనదం స్మృతమ్ ॥ ౨౪.౨౫॥
 దేవభోగ్యం మహాచ్ఛైల (మహాశైల) నిష్ఠప్తకనకం హి తత్ ।
 ప్రతిష్ఠానపురం పశ్య కరహట్టపురం తథా ॥ ౨౪.౨౬॥
 కరవీర పురఞ్చాపి (పురీం చాపి) పశ్య విన్ద్యనివాసినీమ్ ।
 పశ్య వేణువనం పుణ్యం నాగనాథశివాలయమ్ ॥ ౨౪.౨౭॥
 ఒక్కారం నర్మదాతీరే కుణ్డఞ్చోచ్చక్కారనామకమ్ ।
 ఆవాటకమిదం పశ్య పశ్యైతద్ధుస్పణీశ్వరమ్ ॥ ౨౪.౨౮॥
 (ఆవణ్ణకమిదం పశ్య పశ్య తద్ధుస్పణీశ్వరమ్) ॥ ౨౪.౨౮॥
 నైమిషం(శం) పశ్య విపులం విశాలం బదరీమను ।
 గోదాఞ్చ నర్మదాఞ్చైవ బాహుదాం కృష్ణవేణికామ్ ॥ ౨౪.౨౯॥
 సీరామ్పయోష్ఠీమ్పశ్యాగనీరజావలిభాసురామ్ ।
 కాలిన్దీగఙ్గాయుక్తా యత్ర వేదీప్రజాపతేః ॥ ౨౪.౩౦॥
 ప్రయాగవనమేతద్వై చిత్రకూటగిరిస్తతః ।
 శూలే టక్కా(కాశ్యా)లయం పశ్య
 గయాఞ్చ పితృత్పత్తిదామ్ ॥ ౨౪.౩౧॥
 సోమేశ్వరాలయం శైల పశ్యాయోధ్యాం మహాపురీమ్ ।
 సుధేశ్వరాలయం పశ్య సరయూతీరసఙ్గతమ్ ॥ ౨౪.౩౨॥
 పశ్చాత్కోకాముఖం పశ్య గఙ్గాం పశ్యాభినఙ్గతామ్ ।
 కామోదకమిదం పశ్య పశ్య కోఙ్కణభూతలమ్ ॥ ౨౪.౩౩॥
 పశ్చిమామ్బోధికోణే చ పశ్య గోకర్ణముత్తమమ్ ।
 రమ్యం శేషాచలం పశ్య స్కన్ధో యత్ర ప్రతిష్ఠితః ॥ ౨౪.౩౪॥
 శ్రీమద్దక్షిణకైలాసశిఖరం పశ్య భూధర (భూధరమ్) ।
 పశ్య కాఞ్చీఞ్చ విపులా(లాం)మేకామ్రశిఖరం నగ ॥ ౨౪.౩౫॥
 పశ్యారుణాద్రిశిఖరం స్మరణాత్పాపనాశనమ్ ।

వృద్ధాచలాద్రిం పశ్యాద్రే రమ్యామభ్రసభాం దృశా ॥ ౨౪.౩౬ ॥

పశ్య నర్తనమీశస్య దేవదేవస్య ధూర్జటేః ।

గోపర్వతం తత్ర పశ్య పుణ్యం మార్గసహాయకమ్ ॥ ౨౪.౩౭ ॥

(గోపర్వతం తత్ర పుణ్యం శివమార్గసహాయకమ్) ॥ ౨౪.౩౭ ॥

సదహయాద్రిం పశ్య తుఙ్గాగ్రే యతో జాతా కవేరజా ।

పుణ్యం శ్రీకణ్ణశిఖరం తతో రత్నగిరీశ్వరమ్ ॥ ౨౪.౩౮ ॥

తృణజ్యోతీశశిఖరం మాతృభూతాద్రిరేషవై ।

తద్దక్షిణే ద్వాదశాస్తం తతో వేణువనం నగ ॥ ౨౪.౩౯ ॥

మహేన్ద్రశిఖరం పశ్య దక్షిణామ్భానిధౌ స్థితమ్ ।

తామ్రపరీ తత్ర నదీ కృతమాలా చ వేగినీ ॥ ౨౪.౪౦ ॥

కన్యాతీర్థం తతః ప్రాచ్యాం పశ్య చాద్రే శుచీశ్వరమ్ ।

గర్గమాదనశైలేశశిఖరం పశ్య భూధర ॥ ౨౪.౪౧ ॥

గజారణ్యం తతోదీచ్యాం తతః పఞ్చనదాహ్వాయమ్ ।

కుమ్భేశశిఖరం పశ్య పశ్య మధ్యార్జునాభిధమ్ ॥ ౨౪.౪౨ ॥

త్రికోటీ(త్రికోటి)మగ్గలం పశ్య మాయూరంశ్వేతకాననమ్ ।

సగ్గతాం సిద్ధనా పశ్య సహ్యాజాం పుణ్యనిమ్నగామ్ ॥ ౨౪.౪౩ ॥

వాఞ్చేశ్వరం ఛాయావనం పుణ్యం తత్రేజినీపుర(వన)మ్ ।

ఘ(వ)టేశ్వరం తత్ర పశ్య యత్ర కాలో హతః పురా ॥ ౨౪.౪౪ ॥

శ్రీమహేశేన పుణ్యాద్రే మృకణ్ణుతనయావనే ।

బ్రహ్మేశఞ్చైవ వైద్యేశం తఞ్జ్ఞేశం తత్ప్రొతీచ్యకే ॥ ౨౪.౪౫ ॥

కమలాలయసంజ్ఞఞ్చ తథైవాన్యే శివాలయాః ।

శ్రుతికాననమీక్షస్వ వేదతీర్థస్తథాభిరాట్ ॥ ౨౪.౪౬ ॥

కావేరీతీరజో(తో)ద్భాసిలిగ్గధామాని లోకయ ।

భారతం పశ్య విపులం ఖణ్ణం (ఖణ్ణమతులం పశ్య)

తల్లిగ్గమణ్ణలమ్ ॥ ౨౪.౪౭ ॥

ప్రాకృశ్చార్దక్షిణే చాపి భూధరేన్ద్ర తథోత్తరే ।

బ్రహ్మణ్ణభిత్తిరేషా(వా)త్ర ఖణ్ణాన్యపి విలోకయ ॥ ౨౪.౪౮ ॥

శివాఙ్గాయా మయా శైల దర్శితోఽయం నగోత్తమః ।
పుణ్యోఽయం రమణీయోఽయం కైలాసః శఙ్కరాలయః ॥ ౨౪.౪౯॥
భద్రాశ్వుం(శ్వు) కేతుమాలం చ ప్రాచ్యామీక్షస్వ సన్నగ ।
పశ్చాద్ధరిశ్చ కిమూర్షః ఖణ్డే ద్వే సాగరావృతే ॥ ౨౪.౫౦॥
దేవభూమిరియం పశ్య సురకిన్నరహర్షదా ।
తత్రోత్తరే మన్దరో హి శమ్భోరానన్దవాసభూః ॥ ౨౪.౫౧॥
ఇలావృతతో మణీవరో భారతో దక్షిణే నగ ।
కల్పితాస్తే మహేశేన వర్షాశ్చ కులపర్వతాః ॥ ౨౪.౫౨॥
॥ ఇతి శివరహస్యాస్తర్గతే భవాఖ్యే హిమావన్ప్రతి నన్దికేశ్వరప్రోక్తం
కైలాససమృదివేష్టిత శివక్షేత్రాణివర్ణనమ్ ॥
- ॥ శ్రీశివరహస్యమ్ । భవాఖ్యః ద్వితీయాంశః । అధ్యాయః ౨౪॥

- .. shrIshivarahasyam . bhavAkhyah dvitIyAMshaH . adhyAyaH 24 ..

Notes

Nandikeśvara నన్దికేశ్వర details to Himāvan హిమావన్ ; the several Śiva-kṣetra శివక్షేత్ర surrounding Kailāsa కైలాస in various directions, as he continues further to take Himāvan హిమావన్ around on the guided tour of Kailāsadarshana కైలాసదర్శన.

Proofread by Ruma Dewan

——
Kailasasampariveshtita Shivakshetranivarnanam

pdf was typeset on September 16, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

